EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

Testul 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **(70 de puncte)**

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

Printr-a VI-a, citisem pentru a doua oară *Cireșarii* și visam numai la expediții și exploratori. Tare aș fi vrut să plec, să explorez și să fac descoperiri, dar nu știam unde și cum. De fapt, nu puteam pleca niciunde, că trebuia să merg la școală, iar drumurile mele erau scurte și mereu aceleași: traversam Calea Moșilor pe la intersecția mare de la Eminescu, mai mergeam vreo două sute de metri pe trotuarul de vizavi de blocul meu, pe lângă Librărie și Pâine, și făceam dreapta pe strada școlii. Alte drumuri – ocazionale – mă purtau pe străduțele din spate sau până la intersecția cu Republicii, la cinema Miorița. Însă nicăieri, în toate aceste locuri, nu era nimic care să merite explorat sau descoperit. Nici măcar în gangurile aparent misterioase care duceau în parcările din spatele blocurilor, și nici în clădirea albă, ca un cub, de la punctul termic care huruia, gata s-o ia din loc – uneori, dacă vreun nene de acolo uita ușița deschisă, puteai vedea înăuntru o întunecime cu umbre bizare care trepidau. Nu era nimic de explorat nici în spălătoriile de la ultimele etaje sau în subsolurile blocurilor. […]

Pentru prima dată, am avut senzația că lumea mea de pe Calea Moșilor este prea mică și prea obișnuită.

Dar n-am renunțat la ideea de a deveni exploratoare. Tot gândindu-mă la asta, mi-am dat seama că niciun cercetător care se respectă nu cercetează de unul singur. Fiecare are câte o echipă care îi ascultă ordinele fără să comenteze, îl urmează chiar și în centrul Pământului și îl admiră în permanență pentru inteligența și curajul de care dă dovadă. În expedițiile lui Jules Verne mereu plecau cel puțin doi oameni, asta poate și ca să existe dialoguri, căci altfel cărțile ar fi fost foarte plicticoase.

— Nu vreți să facem o echipă? le-am întrebat în șoaptă pe Vulpe Nicoleta, Crăciun Anamaria, Duță Corina și Căpățînă Liliana, adică pe fetele în care aveam cea mai mare încredere.

Le convocasem la sfârșitul orelor în laboratorul de chimie de lângă clasa noastră, care era mereu gol și părea locul potrivit pentru întruniri secrete.

— Ce fel de echipă? De baschet? spuse cu voce tare Căpățînă, care nu era deloc pătrunsă de importanța momentului.

Vocea ei ușor hârâită de la mononucleoza pe care o avusese într-a V-a se sparse în ecouri, în laborator. Ceva sinistru și necunoscut începu să fojgăie în spatele tablei.

Am tras aer în piept și am așteptat ca fojgăitul să înceteze.

— Ei, de baschet! O echipă de exploratori. Ca în *Cireșarii*, dacă vreți, am adăugat repede, ca să le captez atenția și ca întrunirea noastră să nu se transforme din greșeală în ceva banal, cum era moda cu baschetul.

Știam însă că o să le impresionez cu *Cireșarii*. Vulpe deschise gura și o închise la loc.

— Oau! făcu ea, și atât.

— Și când să plecăm ca să explorăm? întrebă Duță Corina, care își planifica mereu lucrurile din timp. Dacă e în vacanță, eu nu pot să vin, că merg la țară... și oricum mai sunt trei luni până atunci.

— Nu plecăm nicăieri. Explorăm aici unde suntem.

Fetele se uitară surprinse în jur, ca și cum ar fi văzut laboratorul de chimie pentru prima oară. Afară se lăsa întunericul și umbrele serii de aprilie se insinuau în școala noastră printre ferestrele cu grilaj. Copiii ieșiseră de la ore, abia dacă li se mai auzeau glasurile îndepărtate.

— Nu văd nimic de explorat aici, spuse sec Crăciun Anamaria, care era cea mai realistă dintre toate.

Cumva mă așteptasem la asta și eram pregătită, căci de ceva vreme îmi încolțise în minte o idee demnă de un explorator.

— O să explorăm chiar școala noastră, care e veche de cel puțin o sută de ani. Dacă nu mă credeți, citiți pe placa de marmură de la intrarea profilor. […] Eu sunt convinsă că școala asta are ceva de ascuns. […]

Lui Vulpe îi lucesc un pic ochii, dar celelalte fete ascultă nepăsătoare, holbându-se la pereții albi și goi ca și cum li s-ar părea imposibil ca dincolo de ei să existe comori.

Adina Popescu, *Exploratorii de pe Calea Moșilor,*
în vol. *8 povestiri de pe Calea Moșilor*

Textul 2

În 1518, Magellan îl convinge pe regele Spaniei, Carol Quintul, să întreprindă un proiect nebunesc: „Există o strâmtoare între Oceanul Atlantic şi Oceanul Pacific. O ştiu. Cunosc locul unde se află. Daţi-mi o flotă şi vă voi arăta calea de trecere, pornind de la răsărit spre apus, pentru a ocoli întreg Pământul”. În anul următor, va porni în ultima sa călătorie, intrând în legendă şi în panteonul numelor care au lărgit limitele cunoașterii pentru întreaga umanitate.

Un formidabil roman de aventuri în care Magellan dovedeşte că „o idee, dacă e purtată de aripile geniului, dacă e dusă mereu şi hotărât înainte de o pasiune, se vădeşte la urmă mai puternică decât toate elementele naturii, că un singur om, cu scurta şi trecătoarea sa viaţă, poate transforma într-o realitate şi într-un adevăr nepieritor ceea ce fusese numai o dorinţă, numai un vis pentru sute de generaţii”.

„O reconstituire magistrală, extrem de interesantă, în primul rând, pentru relatarea uneia dintre cele mai mari realizări din istoria omenirii şi, în al doilea rând, pentru portretul viu al unei figuri tragice, Magellan, singuratic şi neînţeles, care în final nici nu ajunge să-şi primească răsplata ca recunoaştere a faptei măreţe şi curajoase pe care a gândit-o şi a împlinit-o. O lectură fascinantă şi instructivă prin minuţiozitatea cu care sunt descrise greutăţile întâlnite şi înfruntate, de la primul până la ultimul pas. O carte care va dăinui.” (*Kirkus Reviews*)

Stefan Zweig, *Magellan. Omul și fapta sa*,
recenzie preluată de pe www.polirom.ro,
traducere din limba germană de Eugen Relgis

A.

1. Notează prenumele a două colege de clasă ale fetei, identificate în textul 1. **2 puncte**

_____

_____

_____

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.
Cinematograful din cartier se numește:
a) Eminescu.
b) Miorița.
c) Moșilor.
d) Republicii.

Răspunsul corect: ☐ . **2 puncte**

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.
Scopul ultimului proiect al lui Magellan este:
a) descoperirea unei strâmtori.
b) explorarea Oceanului Atlantic.
c) explorarea Oceanului Pacific.
d) o călătorie spre Răsărit.

Răspunsul corect: ☐ . **2 puncte**

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.
În fragmentul extras din textul Adinei Popescu, se evidențiază:
a) dorința de explorare.
b) expedițiile lui Jules Verne.
c) interesul pentru sport.
d) pasiunea pentru științe.

2 puncte

Răspunsul corect: ☐ .

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Fetița consideră că sunt mai interesante cărțile care conțin dialog.		
Pentru a le atrage atenția colegelor, fetița le vorbește despre *Cireșarii*, roman citit pentru prima oară în clasa a VI-a.		
Explorarea clădirii va începe în vacanța de vară.		
Magellan pornește în ultima călătorie în 1519.		
Magellan susține că ar putea ocoli Pământul cu o singură navă.		
Cartea lui Stefan Zweig prezintă detaliat ultima călătorie a lui Magellan.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual identificat în fiecare dintre fragmentele de mai jos. **6 puncte**

a) „— Oau! făcu ea, și atât.
— Și când să plecăm ca să explorăm? […]
— Nu plecăm nicăieri. Explorăm aici unde suntem.”

b) „O reconstituire magistrală, extrem de interesantă, în primul rând, pentru relatarea uneia dintre cele mai mari realizări din istoria omenirii şi, în al doilea rând, pentru portretul viu al unei figuri tragice, Magellan, singuratic şi neînţeles, care în final nici nu ajunge să-şi primească răsplata ca recunoaştere a faptei măreţe şi curajoase pe care a gândit-o şi a împlinit-o.”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între fragmentul din *Exploratorii de pe Calea Moșilor* de Adina Popescu și recenzia cărții lui Stefan Zweig. **6 puncte**

8. Crezi că un proiect se realizează mai bine în echipă sau individual? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 90 de cuvinte, valorificând unul dintre cele două texte. **6 puncte**

9. Asociază cu un alt text literar fragmentul din *Exploratorii de pe Calea Moșilor* de Adina Popescu, prezentând, în 50 – 90 de cuvinte, o asemănare și o deosebire dintre ele. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
   Conțin hiat toate cuvintele din seria:
   a) dialoguri, puteai.
   b) ecouri, impresionez.
   c) geniului, reconstituire.
   d) huruia, expedițiile. **2 puncte**

   Răspunsul corect: ☐ .

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
   Seria care conține doar diminutive este:
   a) cireșarii, minuțiozitate.
   b) Miorița, greșeală.
   c) plicticoase, nepăsătoare.
   d) strădușele, ușița. **2 puncte**

   Răspunsul corect: ☐ .

3. Alcătuiește câte un enunț cu sensul de bază și cu sensul secundar al cuvântului subliniat în enunțul: „o idee, dacă e purtată de aripile geniului, dacă e dusă mereu şi hotărât înainte de o pasiune, se vădeşte la urmă mai puternică decât toate elementele naturii”. **4 puncte**

   Sens de bază: _____

   _____

   _____

   Sens secundar: _____

   _____

   _____

   _____

4. Transcrie din fragmentul de mai jos trei adjective diferite, precizând felul acestora. **6 puncte**

   „Le convocasem la sfârșitul orelor în laboratorul de chimie de lângă clasa noastră, care era mereu gol și părea locul potrivit pentru întruniri secrete.”

   _____

   _____

   _____

   _____

   _____

5. Precizează numărul de propoziții din enunțul următor și tipul de raport sintactic existent între prima și a doua propoziție: „Lui Vulpe îi lucesc un pic ochii, dar celelalte fete ascultă nepăsătoare, holbându-se la pereții albi și goi ca și cum li s-ar părea imposibil ca dincolo de ei să existe comori.”. **6 puncte**

Numărul de propoziții: _____

Tipul de raport sintactic: _____

6. Alcătuiește un enunț afirmativ, în care pronumele personal „ea” să aibă funcția sintactică de complement indirect (1) și un enunț negativ, în care substantivul „Magellan” să aibă funcția sintactică de complement prepozițional (2). **6 puncte**

(1) _____

_____

_____

(2) _____

_____

_____

7. Enunțul următor reprezintă rugămintea unui coleg.
Rescrie-l, corectând greșelile de orice natură. **6 puncte**

— *Copii pune-ți cartea despre Magellan în aceiași cutie cu „Enciclopedia zmeilor” și duceți-o la bibliotecă!*

_____

_____

_____

_____

SUBIECTUL AL II-LEA **(20 de puncte)**

Redactează, în 100 – 150 de cuvinte, rezumatul textului 1.

În redactarea rezumatului:
- vei formula ideile importante, dovedind înțelegerea textului; 6 puncte
- vei prezenta evenimentele în succesiune logică; 2 puncte
- vei respecta regulile de alcătuire a unui rezumat. 4 puncte

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 100 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.